

REGION FOSEN

Ekstern vurdering i intern skolevurdering

VURDERINGSRAPPORT

By skole i Åfjord kommune

Vurderingsområde:

Kartlegging blir brukt som et redskap i utvikling av leseferdighet hos den enkelte elev.

19. – 21. november 2012

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	3
1 INNLEDNING	4
2 OM SKOLEN	6
3 VURDERINGSOMRÅDE	7
4 VURDERINGSKRITERIER FOR GLANSBILDE	8
5 DELTAKERE I VURDERINGSARBEIDET	11
6 TIDSBRUK	12
7 METODER	13
8 SKOLEN SINE STERKE SIDER INNEN VURDERINGSOMRÅDET	15
9 SKOLEN SINE UTVIKLINGSOMRÅDER	16
10 IDEER TIL VIDERE ARBEID MED UTVIKLINGSOMRÅDENE	17
11 RAPPORTERING TIL SKOLEEIER.....	18
12 VEDLEGG	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.

1 Innledning

Om regionen:

21 skoler i 7 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Leksvik, Bjugn og Ørland vil gjennomføre ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe.

Hvorfor skolevurdering:

- I følge forskrift til opplæringsloven § 2 - 1 første ledd, skal skolen jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå målene i generell del og fagdelene av læreplanen.
- Skolen skal over tid foreta vurderinger og undersøkelser relatert til alle mål i læreplanverket. Skolen skal analysere resultatene av undersøkelsene, trekke konklusjoner og iverksette tiltak som følge av dette.
- Den skolebaserte vurderingen skal være til hjelp i arbeidet med skoleutviklingen og bidra til at personalet får økt innsikt i sammenhengen mellom rammefaktorer, prosesser og resultat. En innsikt som igjen skal bidra til å øke elevenes utbytte av opplæringen.
- Det bør legges til rette for at de parter som deltar i analyse- og konklusjonsarbeidet har nødvendig kompetanse. Konklusjonene av den skolebaserte vurderingen bør skriftliggjøres og kommuniseres til berørte parter.
- Skoleeier har ansvar for å jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen bidrar til å nå de målene som er fastsatt i den generelle delen av læreplanen og i de enkelte læreplanene for fag.
- Skoleeier skal medvirke til å etablere administrative systemer og innhente statistiske og andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor opplæringen. (Jmfør Opplæringsloven §13.10)

Hvorfor ekstern vurdering?

Formålet er at gruppa skal være til hjelp i arbeidet med pedagogisk kvalitetsutvikling i skolen. På kort tid og gjennom en enkel prosess får skolen hjelp fra fremmede til å se seg selv.

Hvem er vurderingsgruppa?

Åtte personer i Fosenregionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 21 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av tre år bli vurdert.

To vurderer gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune.

Hva gjør vurderingsgruppa?

Skolen, i samarbeid med skoleeier, velger et fokusområde for vurdering. Vurderingsparet forbereder selve vurderingen gjennom et første møte med skolen. De utarbeider kriterier, velger metode og verktøy tilpasset den enkelte skoles vurderingsområde. De gjennomfører et vurderingsarbeid, og skriver en rapport som legges frem for skolen i slutten av vurderingsuka.

Vurderingsgruppa sin oppgave er å speile praksis opp mot vurderingskriteriene og er ikke en rådgivning, men skal være til hjelp og støtte for internt utviklingsarbeid.

Rapporten

Vurderingsgruppa skriver en rapport om resultatet av vurderingen. Rapporten trekker fram skolen sine sterke sider og peker på eventuelle utfordringer den har. Rapporten gir også informasjon om rammene for vurderingen – tidsbruk, metodevalg, verktøy m.m.

Vurderingen tar ikke mål av seg til å gi et fullstendig bilde av skolen, men er et bidrag til hva en bør arbeide videre med innen det området som er vurdert.

Det er ønskelig at de redskaper og metoder som er blitt brukt, kan overføres til det interne utviklingsarbeidet skolen årlig arbeider med.

2 Om skolen

Skolens visjon er *TRIVSEL OG UTVIKLING FOR ALLE.*

By skole er lokalisert i Stordalen, Åfjord kommune, ca 11 km fra kommunens sentrum. Skolekretsen strekker seg fra Bølsmarka til Stjern. Dagens skolebygg er fra 1969 og i 1999 ble By barnehage knyttet til skolen. Skolen ligger vakkert til med nærhet til flotte uteområder. Skolen har også avtale med en grunneier og disponerer et eget område i skogen bak skolen. Der er det også bygd opp en gapahuk skolen og barnehagen benytter ofte. I tillegg arbeider skolen tett på det lokale jordbruket og har ofte prosjekter knyttet til dette.

By skole er en 1. – 4. trinnskole med 17 elever skoleåret 2012/2013.

3 Vurderingsområde

By skole har bedt om vurdering på følgende område:

Kartlegging blir brukt som et redskap i utvikling av leseferdighet hos den enkelte elev.

Bakgrunn/prosessen for valg av område/hvem har valgt området:

Ekstern skolevurdering By skole, november 2012

Lesingen er i stor grad nøkkelen til kunnskap, språkutvikling og innsikt. Og for å få utbytte av skolegang og læring blir det derfor viktig å sikre at elevene har en god leseutvikling. Kartlegging av elevenes leseferdighet er et viktig redskap for oss pedagoger nettopp når det gjelder å sikre god leseutvikling for alle elever.

Ut fra disse punktene ble tema for By skoles vurdering:

"Kartlegging blir brukt som et redskap i utvikling av leseferdighet hos den enkelte elev"

På By skole har vi særlig behov for å se på følgende punkter:

1. Behov for å se på rutinene våre når det gjelder kartlegging.

I bunnen for vår kartlegging ligger *Regional Håndbok for Fosen* som et styringsdokument. Dette dokumentet er ikke godt nok implementert på vår enhet, og vi har et behov for å arbeide mer systematisk med Håndboka hos oss.

Håndboka har en oversikt/sjekkliste for hvilket kartleggingsverktøy som skal benyttes når. Dette er også fulgt hos oss, men vi har også sett behov for å gjennomføre mer kartlegging enn dette. Vi har jobbet noe med dette i høst, slik at en sjekkliste for By skal være på plass.

2. Oppfølging av resultater av kartlegging.

Vi ønsker også å bruke resultatene fra kartleggingsprøvene mer aktivt for alle elever, slik at det ikke blir bare de elevene som befinner seg i en lesemessig "gråsoner" som får fokus. Alle elever skal gis muligheten til å utvikle seg innen sin egen nærmeste utviklingssone, både svake og sterke lesere. Vi ønsker også i større grad å se på systemrettet fokus kontra individrettet fokus.

Inger Helen Mørreaunet - rektor

4 Vurderingskriterier for idealbilde

I evalueringsuken har vi vurdert skolens nåværende praksis opp mot et ideelt framtidsbilde – slik skolen selv ønsker den skulle ha vært. Dette kalles et idealbilde.

Kriterium betyr her krav til kjennetegn på god kvalitet. Kriteriene er hentet fra lov, regelverk, læreplanverk og skolen sine egne planer.

Når vurderingsparet gjennomfører en vurdering blir kriteriet sammenlignet med den informasjonen som er samlet inn, før og under vurderingsuka.

Kriteriene i rapporten er utformet av vurderingsparet og godkjente av skolen.

Vi lærer så lenge vi lever!
Oldemora mi er 92 år og hun
leser Dagbladet enda!
Elev By skole

IDEALBILDE

Kartlegging blir brukt som et redskap i utvikling av leseferdigheter hos den enkelte elev.

Kriterium	Tegn på god praksis
<p>Resultater fra kartlegginger fører til motiverende tiltak i leseopplæringa.</p> <p>Oppl.i. § 1-2 og kap. 5, og den generelle delen av læreplanverket "Tilpassa opplæing for kvar einskild elev er kjenneteikna ved variasjon i bruk av lærestoff, arbeidsmåtar og læremiddel og variasjon i rganisering av og intensitet i opplæringa. Elevane har ulike utgangspunkt, bruker ulike læringsstrategiar og har ulik progresjon i forhold til nasjonalt fastsette kompetansemål. Føresegnene om spesialundervisning skal gjelde når det er nødvendig med meir omfattande tilpassing enn den som kan givast innanfor den ordinære opplæringa."</p> <p>Opp.i. § 3-11. Undervegsvurdering Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lærekandidaten aukar kompetansen sin i fag, jf. § 3-2. Undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.</p> <p>Læringsplakaten Skolen skal stimulere elevane og lærlingane/lærekandidatane til å utvikle eigne læringsstrategiar og evne til kritisk tenking (<i>Oppl.i. § 1-2 og den generelle delen av læreplanverket</i>) fremme tilpassa opplæring og varierte arbeidsmåtar (<i>Oppl.i. § 1-2 og kap. 5, og den generelle delen av læreplanverket</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Elevene blir gjort kjent med resultat fra kartleggingsprøver på elevnivå. b) Elevene får opplæring i bruk av lese- og læringsstrategier c) Elevene får ut fra kartleggingsresultatene arbeidsoppgaver hun/han kan mestre og strekke seg etter. d) Elevene benytter skolens bibliotek jevnlig. e) Arbeidsplanene gir rom for tilpassning f) Elevene får undervegsvurdering, med både tilbakemelding og framovermelding i forhold til egen utvikling i leseferdighet
<p>Kartlegging av elever er en del av et systematisk skole-hjemsamarbeid.</p> <p>§ 13-3d. Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å sørge for foreldresamarbeid Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for samarbeid med foreldre, høvesvis i grunnskolen og i vidaregåande opplæring. Organiseringa av foreldresamarbeidet skal ta omsyn til lokale tilhøve. Departementet gir nærmare forskrifter.</p> <p>§ 20-3. Foreldresamarbeid i grunnskolen Skolen skal halde kontakt med foreldra gjennom opplæringsåret.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Foresatte er kjent med at skolen har et system for kartlegging av leseferdigheter. b) Foresatte blir gjort kjent med kartleggingsresultatene for sitt barn og eventuelle tiltak som skolen vil sette i verk for å bedre resultatene. c) Foresatte kjenner til målene for leseopplæringa og vet hva som blir forventet av barnet. d) Foresatte blir tatt med på råd når det gjelder tilpasset leseopplæring for barnet sitt. e) De foresatte bidrar til å støtte og oppmuntre barnet sitt i leseopplæringa. f) Leseopplæring er tema på foreldremøter og på foreldrekonferanser. g) De foresatte er kjent med at skolen kan bruke ppt som støtte og veileder i spørsmål vedrørende leseopplæringa. h) Foresatte er kjent med at skolen benytter varierte og motiverende metoder for å fremme god leseutvikling.

<p>Skolen har rutiner/system for oppfølging av kartleggingsprøver</p> <p>§ 2-2. Rapportering frå kommunen og fylkeskommunen</p> <p>Skoleeigaren skal medverke til å etablere administrative system og å innhente statistiske og andre opplysningar som trengst for å vurdere tilstanden og utviklinga innanfor opplæringa.</p> <p>Å kunne bruke digitale verktøy som grunnleggende ferdighet:</p> <p>I vår stadig mer digitaliserte hverdag er det viktig å kunne bruke digitale verktøy dersom en skal kunne ta del i arbeids- og samfunnslivet. Digitale ferdigheter er også en forutsetning for et livslangt læringsperspektiv. I det pedagogiske arbeidet i skolen er det også viktig med bevisstgjøring omkring bruk av digitale verktøy. Det å kunne bruke digitale verktøy dreier seg både om å kunne velge, vurdere og bruke informasjon, og dette skal være en naturlig del av læringsarbeidet i alle fag.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Skolen har system/rutiner for kartlegging av elevene. b) Skolen har system for arkivering av kartleggingsresultater. c) System/rutiner for kartlegging brukes aktivt av ledelse og lærere. d) Lærerne tilpasser undervisninga i klassen i forhold til kartleggingsresultat på gruppenivå. e) Lærerne benytter varierte arbeidsmåter for å tilpasse leseopplæringa. f) Lærerne tar jevnlig i bruk digitale verktøy i leseopplæringa. g) Strategiplan for språk-, lese- og skriveutvikling og håndbok brukes aktivt i planlegging og gjennomføring av opplæring.
<p>Skolen er en lærende organisasjon.</p> <p>Skolebasert vurdering</p> <p>Skolen skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Skoleeigaren har ansvar for å sjå til at vurderingane blir gjennomført etter føresetnadene.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) Skolen bruker Strategiplan for språk-, lese- og skriveutvikling og håndbok aktivt som utgangspunkt for refleksjon og utvikling. b) Skolen evaluerer jevnlig sin praksis rundt bruk av kartleggingsresultater i lesing. c) Skolen har nødvendig kompetanse innenfor området leseferdighet. d) Skolen har et tett samarbeid med PPT i forhold til bruk av - og resultater på kartleggingsprøver. e) Det er satt av tid til arbeidet med oppfølging og evaluering av kartleggingsresultater i lesing. f) Arbeidsplanen legger til rette for tilpasset opplæring i leseferdighet. g) Det er fleksibilitet i personalet når det gjelder behov for endring/ variasjon i leseopplæringa. h) Skolen har rutiner for overganger fra barnehage og mellom skoler.

5 Deltakere i vurderingsarbeidet

Eksterne deltakere

- Rune Hagen

Vurderingsgruppa på FOSEN 2012

- Gunn Berit Tangen

Våre informanter har vært

- elever ved By skole
- foreldre/foresatte ved By skole
- rektor og lærer ved By skole

6 Tidsbruk

Det er avsatt 1 uke til å vurdere en skole. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderingsparet møter skolen for første gang for avklaringer og planlegging. Under selve vurderingen er vurderingsparet på skolen i inntil tre dager. Skolen får rapporten umiddelbart etter disse vurderingsdagene. I forkant og underveis forbereder vurderingsparet informasjon, metoder, verktøy og driver informasjonsarbeid og oppsummeringer.

Framdriftplan

<u>Tidspunkt</u>	<u>Innhold</u>	<u>Hvem</u>	<u>Hvor</u>
Mandag 19. nov kl. 08.00	Oppstartsmøte	Skolevurderere, alle pedagoger, rektor	Personalrom
Mandag 19. nov kl. 08.45- 14.00	Samtaler med elever (trinngupper)	Skolevurderere	
Mandag 19. nov kl. 14.00- 15.00	Møte rektor og pedagoger		
Mandag 19. nov kl. 18.00	Møte	Foreldre/foresatte	Rom 3
Tirsdag 20. nov kl. 08.00-9.00	Møte med rektor	Skolevurderere	
Tirsdag 20. nov kl. 14.00- 15.00	Møte med lærer		
Onsdag 21. nov kl. 14.00	Overlevering av rapport til rektor	Skolevurderere, rektor	
Onsdag 21. nov kl. 15.00	Overlevering av rapport	Skolevurderere, pedagoger, FAU-leder, sektorsjef oppvekst, ordfører, rådmann, rektor.	Rom 3

7 Metoder

Vurderingsområdet og tid til disposisjon virker inn på valg av metode. Vanlige metoder er innhenting av dokumentasjon, påstandskjema, strukturerte gruppesamtaler, samtale med rektor, møte og observasjon. All informasjon om skolen speiles opp mot utarbeidet glansbilde for vurderingsområdet.

I denne vurderingen er følgende metoder benyttet:

Innhenting av dokumentasjon

Utarbeidelse av kriterier og tegn på god praksis

Bruk av påstandsskjema

Bruk av samtaleguider

8 Skolen sine sterke sider innen vurderingsområdet

Kriterium 1

Resultater fra kartlegginger fører til motiverende tiltak i leseopplæringa.

Tegn

Arbeidsplanene gir rom for tilpasning.

Hva vi så

Vi så arbeidsplaner som viste at elevene har individuelle leselekser. Elevene fortalte at de hadde forskjellige leselekser. Denne forskjelligheten kan gi seg uttrykk i lesemengde, vanskegrad i teksten og hvor mange ganger de ble anbefalt å lese lekser. Lærer bekrefter dette og sier samtidig at hun prøver å velge tekster/bøker ut fra elevenes interesser.

Kriterium 2

Kartlegging av elever er en del av et systematisk skole-heimsamarbeid.

Tegn

Foresatte blir gjort kjent med kartleggingsresultatene for sitt barn og eventuelle tiltak som skolen vil sette i verk for å bedre resultatene.

Hva vi så

Lærere fortalte at foreldrene blir gjort kjent med resultater fra kartleggingsprøver og status for barnet når det gjelder leseferdighet i konferansetimene. Vi har inntrykk av at det er generell lav terskel for å ta kontakt med heimen også utenom konferansetid.

Foresatte uttrykte at de var vel informert om sitt barns leseferdighetsnivå.

Kriterium 3

Skolen har rutiner/system for oppfølging av kartleggingsprøver.

Tegn

Skolen har rutiner/system for kartlegging av elevene.

Hva vi så

Skolen har utarbeidet en grei oversikt over de ulike kartleggingsprøvene som skal gjennomføres. Dette er prøver som er initiert både lokalt og nasjonalt.

I samtaler med ansatte bekreftes det at dette er et kjent dokument.

Kriterium 4

Skolen er en lærende organisasjon.

Tegn

Skolen har gode rutiner for overganger fra barnehage til skole og mellom skoler.

Hva vi hørte

Barnehage og skole er samlokalisert under felles ledelse og overgangen mellom disse to har tidligere vært preget av uformelle møter. Det siste året er overgangen blitt mer formalisert og dette må betraktes som en positiv utvikling.

Overgangen fra By skole til Åset skole ivaretas gjennom formaliserte overføringsmøter. Vi registrerer at kvaliteten på disse møtene har økt de siste årene.

9 Skolen sine utviklingsområder

Kriterium 1

Resultater fra kartlegginger fører til motiverende tiltak i leseopplæringa.

Tegn

Elevene får opplæring i bruk av lese- og læringsstrategier.

Hva vi hørte

Elevene kjenner ikke til begrepene lese- og læringsstrategier.

Lærerne forteller at noen læringsstrategier f eks tankekart og VØL-skjema, til en viss grad, er i bruk. Å gi elevene innføring i bruk av lesestrategier og andre læringsstrategier har ikke vært aktuelt til nå.

Foresatte er ikke kjent med at lese- og læringsstrategier blir brukt systematisk.

Kriterium 2

Kartlegging av elever er en del av et systematisk skole-heimsamarbeid.

Tegn

Foresatte er kjent med at skolen har et system for kartlegging av leseferdigheter.

Hva vi så og hørte

Foresatte blir gjort kjent med resultatene etter kartlegging i forhold til eget/egne barn på konferanser.

Så vidt vi forstår har ikke skolen gitt foreldrene en *saml*et oversikt over de kartleggingsverktøy skolen bruker fra 1. – 4. trinn.

Kriterium 3

Skolen har rutiner/system for oppfølging av kartleggingsprøver.

Tegn

Lærerne tar jevnlig i bruk digitale verktøy i opplæringa.

Hva vi så

Vi ser at skolen har smart-board, pc-skap og datamaskiner i nærheten av og på klasserommene. Elevene forteller at de bruker disse verktøyene svært lite i opplæringa. 3. og 4. trinn skriver rapporter på pc etter uteskoledag. De har også laget temabøker ved bruk av pc.

Kriterium 4

Skolen er en lærende organisasjon.

Tegn

Skolen bruker Strategiplan for språk-, lese- og skriveutvikling og håndbok aktivt som utgangspunkt for refleksjon og utvikling.

Hva vi så

Vi kunne ikke se at Strategiplanen for språk-, lese- og skriveutvikling var aktivt i bruk. Planen er et omfattende styringsdokument og et godt utgangspunkt for refleksjon omkring skolens praksis når det gjelder det som angår elevenes språkutvikling.

10 Ideer til videre arbeid med utviklingsområdene

- A. Vi vil anbefale at skolen aktiv tar i bruk hele Strategiplanen og håndbok. Ikke bare fordi disse dokumentene er et styringsdokument for skolene i Åfjord, men fordi planen har mange anbefalinger med hensyn til oppfølging og tiltak som styrker leseutviklinga. Planen gir også et godt utgangspunkt for refleksjon over egen praksis på dette området og åpner for utvikling av felles forståelse av mål, innhold og arbeidsmetoder.
- B. Vi anbefaler også at skolen starter en systematisk utprøving av digitale hjelpemidler for å stimulere elevenes leseinteresse. Bruk av pc og smart-board er en god tilvekst til tradisjonelle undervisningsmetoder.

C. Vi anbefaler at By skole tar initiativ til et mer systematisk samarbeid med mottakerskole (Åset) og den lokale pp-tjenesten. Aktuelle tema i dette samarbeidet kan være de punktene som er nevnt ovenfor.

11 Rapportering til skoleeier

Skoleeier er representert når rapporten legges frem. Rapporten sendes umiddelbart skolefaglig ansvarlig, som videreformidler til politisk nivå i kommunen.

Innen 6 måneder etter at skolevurderingen har funnet sted, sender rektor en rapport tilbake til skoleeier om hvordan skolene har arbeidet videre med utviklingsområdene sine. Eventuelt kan denne rapporteringen sees i sammenheng med årsmeldingen. Denne rapporten sendes skoleansvarlig for klargjøring til politisk utvalg.